

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПЬСКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні,
лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної
комунікації**

3 жовтня 2024 року

**Біла Церква
2024**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Краютієне І., доктор.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.
Тимошук О.Г., канд. юрид. наук.
Резнік В.Г., старший викладач.
Василенко О.І., д-р філософії.
Юрченко А.І., канд. с.-г. наук
Славінська О.Г., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.Г.**, начальник редакційно-видавничого відділу

Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 3 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 92 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

необхідно шукати можливості надання стипендій та грантів для жінок, які прагнуть здобути вищу освіту або продовжити наукові дослідження [3, с. 277].

На нашу думку, ці заходи можуть значно покращити ситуацію з гендерною депривацією у вищій освіті та сприяти створенню більш рівноправного та інклюзивного освітнього середовища.

Отже, соціальні виміри підкреслюють важливість комплексного підходу до вирішення проблем гендерної депривації у вищій освіті, включаючи впровадження політик гендерної рівності, підтримку жінок у науковій сфері та зміну суспільних стереотипів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Gender-educational technologies of the accompaniment of the egalitarian socialization of Ukrainian youth. Challenges and prospects for the development of social sciences in Ukraine and EU countries: comparative analysis : collective monograph. Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2019. P. 132–148.
2. Бондарчук О.І., Нежинська О.О. Психологічні умови формування гендерної компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів : монографія. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. 180 с.
3. Терлецька Ю.М. Вплив соціальної депривації на ефективність професійної діяльності викладачів вищої школи. Актуальні проблеми психології: зб. наук. пр. Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Том. V. Психофізіологія. Психологія праці. Експериментальна психологія. Вип. 13. Київ: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2013. С. 274–283.

УДК: 346.1

АРГАТ Я.П., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Kyana2444@gmail.com

ДОСУДОВЕ ВИРІШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ: СПІВІДНОШЕННЯ НОРМ МАТЕРІАЛЬНОГО ТА ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

Розкрито питання співвідношення матеріальних і процесуальних норм досудового вирішення господарських спорів. Регулювання досудового вирішення господарських спорів не повинно обмежуватися рамками статті 222 Господарського кодексу України, з метою чіткого встановлення порядку виконання господарсько-правових обов'язків.

Ключові слова: господарські спори, досудове врегулювання, претензія, судовий захист.

ARGAT J.P., PhD in Law

Bila Tserkva national agrarian university

PRE-COURT RESOLUTION OF BUSINESS DISPUTES: THE RELATIONSHIP OF THE RULES OF SUBSTANTIVE AND PROCEDURAL LAW

The question of the ratio of material and procedural norms of pre-trial settlement of economic disputes is revealed. The regulation of pre-trial settlement of economic disputes should not be limited to the framework of Article 222 of the Economic Code of Ukraine, in order to clearly establish the procedure for the performance of economic and legal obligations.

Key words: business disputes, pre-trial settlement, claim, legal protection.

Процес досудового врегулювання спору складається з низки дій сторони, чії права були порушені, для безпосереднього вирішення спору зі стороною, майнові права чи інтереси якої були порушені. Загалом досудове вирішення спорів – це система заходів, які вживають підприємства та організації для вирішення спорів безпосередньо до звернення до суду. Таке врегулювання включає не тільки пред'явлення претензій та інших вимог проти іншої сторони, а й розгляд і добровільне виконання законності та обґрунтованості вимог сторони, що заявляє. Досудове вирішення спорів використовується саме для вирішення спорів, що виникають з господарсько-правових відносин [4].

Основними чинними правилами досудового врегулювання господарських спорів у ст. 5 ГПК України передбачено застосування заходів досудового врегулювання господарських спорів за взаємною згодою сторін. Важливо також зазначити, що досудовий порядок

вирішення господарських спорів не поширювався на спори про визнання договорів недійсними, спори про визнання недійсними актів державних та інших органів, підприємств та організацій, які не відповідають законодавству і порушують права та охоронювані законом інтереси підприємств та організацій, спори про стягнення штрафів Національним банком України з банків та інших фінансово-кредитних установ, а також на спори про звернення стягнення на заставлене майно [1].

Згідно з вимогами підпункту 7 Загального положення Про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27.11.2008 р. № 1040 юридична служба підприємства відповідно до покладених на неї завдань організує претензійну та позовну роботу, проводить аналіз її результатів.

У практиці претензійної роботи найчастіше пред'являються претензії, що виникають у зв'язку:

- з невиконанням або неналежним виконанням договорів перевезення, договорів оренди майна, земельних ділянок;
- з невиконанням або неналежним виконанням договорів підяду;
- з невиконанням або неналежним виконанням договорів поставки продукції, товарів (недопоставка, поставка продукції, товарів неналежної якості, з нестачею, некомплектної);
- не своєчасною оплатою поставленої продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг.

Перелік причин пред'явлення претензій не є вичерпним.

Слід мати на увазі, що узагальнення й аналіз результатів розгляду судових справ, вироблення пропозицій щодо усунення виявлених недоліків є одним з функціональних обов'язків юридичних служб. Юридична служба повинна систематично аналізувати претензійну роботу та узагальнювати її результати. Така робота має плануватись. Узагальнення результатів дає змогу намітити та здійснити заходи з усунення недоліків у господарській діяльності підприємства. У загальному аналізі, де розкриваються невиробничі витрати підприємства, підбиваються підсумки роботи з відшкодування збитків шляхом отримання грошових сум за пред'явленими претензіями. Поряд із цим юридична служба поглиблено вивчає окремі категорії справ.

Особливу увагу на підприємстві потрібно приділяти категорії справ, що викликають найбільше занепокоєння. Вивчивши й узагальнивши претензійну та судову практику за окремими категоріями справ або підбивши підсумки цієї роботи за певний період, юридична служба подає матеріали з відповідними висновками і пропозиціями керівництву підприємства.

Матеріали узагальнення претензійної роботи рекомендується обговорювати на засіданнях керівництва підприємства. При цьому роботу з підготовки цих матеріалів слід виконувати разом із працівниками відповідних служб і структурних підрозділів з метою поглибленого вивчення причин спорів.

Порядок досудового врегулювання господарських спорів не поширюється на спори:

- про визнання договорів недійсними;
- спори про визнання недійсними актів державних та інших органів, підприємств та організацій, які не відповідають законодавству і порушують права та охоронювані законом інтереси підприємств та організацій;
- спори про стягнення заборгованості за опротестованими векселями;
- спори про стягнення штрафів Національним банком України з банків та інших фінансово-кредитних установ;
- спори про звернення на заставлене майно.

Деякі науковці та практики вважають, що порядок досудового врегулювання господарських спорів взагалі не потрібен, бо він діяв ефективно лише завдяки особливостям радянської господарської системи, а в нових умовах не може ефективно застосовуватись і втратив популярність серед суб'єктів господарювання [3].

За своїм правовим характером відносини із досудового (претензійного) розв'язання господарського спору є матеріальними, а не процесуальними. Чинна редакція ст. 222 ГК

України «Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності» закріплює даний порядок як право суб'єктів господарювання на власний розсуд вирішувати конфліктні ситуації шляхом подання претензії [2]. Однак регулювання порядку досудового врегулювання господарських спорів не повинно обмежуватися рамками лише ст. 222 ГКУ ці зміни, крім того, знімуть протиріччя стосовно обов'язку проводити досудове врегулювання господарського спору, коли це зазначено у законі, а потрібно присвятити окремий розділ ГПКУ в якому буде міститись детальна інформація що стосується саме досудового врегулювання. Обрання певного засобу правового захисту, у тому числі і досудового врегулювання спору, є правом, а не обов'язком особи, яка добровільно, виходячи з власних інтересів, його використовує. У свою чергу, закріплення законом обов'язкового досудового врегулювання спору обмежує можливість реалізації права на судовий захист.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський процесуальний кодекс України : у редакції Закону України № 2147-VIII від 03.10.2017. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 48.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003р. № 436-IV: станом 03 вер. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 22.09.2024).
3. Шабанов Р., Ждан М. Досудове врегулювання господарських спорів: співвідношення норм матеріального та процесуального права. Підприємництво, господарство і право 2/2018р., ст. 63–68. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/2/13.pdf>
4. Господарське процесуальне право України / Чернадчук В.Д., Сухонос В.В., Нагребельний В.П. та ін.: підручник. Суми: Університетська книга, 2006. 331с.

УДК 340

МАЛИШКО І.В., ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ ТА ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Проаналізовано систему захисту прав дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, що є актуальним і необхідним в перспективі побудови стабільного та мирного майбутнього для всього суспільства.

Ключові слова: соціальний захист, діти, статус, військові дії.

MALYSHKO I., senior teacher

Bila Tserkva national agrarian university

PROTECTION OF THE RIGHTS OF THE CHILD WHO HAS BEEN INJURED AS A RESULT OF MILITARY ACTIONS AND ARMED CONFLICTS

The system of protection of the rights of children who suffered as a result of hostilities and armed conflicts is analyzed, which is relevant and necessary in the perspective of building a stable and peaceful future for the entire society.

Key words: social protection, children, status, military operations

Забезпечення та захист прав і свобод людини – головний обов'язок держави. «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в державі найвищою соціальною цінністю» [1]. З початком військової агресії російської федерації на території України важливим змістом безпеки стає захист людини і суспільства, основною стає проблема соціальної безпеки у широкому розумінні, проблема безпеки особи, окремих груп населення, суспільства загалом. Діти – особливо вразлива категорія населення, вони виступають основними суб'єктами та об'єктами системної дискримінації, яка особливо посилюється в умовах збройних конфліктів. Забезпечення прав дітей покладається на обидві сторони міжнародного збройного конфлікту [2, с. 18].

З початку війни в Україні загинуло 577 дітей, 1621 дитина поранена та 1951 зникла

правові аспекти питання.....	75
Мельник В.О. Щодо деяких змін в правових засадах в аграрній сфері.....	77
Ковальчук І.В. Соціальні виміри гендерної депривації у вищій освіті.....	78
Аргат Я.П. Досудове вирішення господарських спорів: співвідношення норм матеріального та процесуального права.....	80
Малишко І.В. Захист прав дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.....	82
Макарчук В.В. Удосконалення законодавства стосовно створення центрів безпеки та підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері цивільного захисту.....	83
Єфремова І.І. Реалізація приватних прав громадянами України які перебувають за кордоном на умовах тимчасового притулку.....	85
Васильчук І.Ю., Сімакова С.І. Аналіз причини та наслідків корупції в Україні.....	87
Чернишук Ю.І. Формування мовних компетенцій як лінгводидактична комунікація.....	89